

Др Милан Палевић, редовни професор
Правног факултета Универзитета у Крагујевцу
ORCID: 0000-0001-7214-9099

Прегледни научни рад
УДК: 347.4/.5:004
004
DOI: 10.46793/7623-143-0.569P

ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ДИРЕКТИВЕ О ДИГИТАЛНОМ САДРЖАЈУ И ДИГИТАЛНИМ УСЛУГАМА У НЕМАЧКОЈ* – Други део -

Резиме

Предмет пажње аутора у овом раду је имплементација Директиве (ЕУ) 2019/770 европског парламента и већа, од 20.5.2019. године, о одређеним аспектима уговора о испоруци дигиталног садржаја и дигиталних услуга у немачко право, конкретније у Немачки грађански законик (НГЗ). Аутор даје детаљан приказ нових одредби НГЗ конкретно чланова 327-327и, и појашњава их где је неопходно.

Кључне речи: дигитални садржај, дигиталне услуге, уговор, потрошачи, трговци.

1. Увод

У Немачкој је, 1.1.2022. године, ступио на снагу Закон о имплементацији директиве о одређеним правним аспектима уговора о испоруци дигиталног садржаја и дигиталних услуга.¹ Овим законом, у немачки правни систем имплементирана је Директива (ЕУ) 2019/770 Европског парламента и већа од 20.5.2019. године, о одређеним аспектима уговора о испоруци дигиталног

---

* Рад је резултат научноистраживачког рада аутора у оквиру Програма истраживања Правног факултета Универзитета у Крагујевцу за 2024. годину, који се финансира из средстава Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије.

¹ Das Gesetz zur Umsetzung der Richtlinie über bestimmte vertragsrechtliche Aspekte der Bereitstellung digitaler Inhalte und digitaler Dienstleistungen vom 25.6.2021., доступно на: https://www.google.rs/url?esrc=s&q=&rc=j&sa=U&url=https://www.bmj.de/SharedDocs/Downloads/DE/Gesetzgebung/BGBl/Bgbl_Digitale_Inhalte.pdf%3F__blob%3DpublicationFile%26v%3D3&ved=2ahUKEwil-qC3q7OBAxXUywlIHHcgnDO8QFnoECAgQA&usq=AOvVaw0_KhWT3qeU26u5CsBm6K-C.

садржаја и дигиталних услуга² (у даљем тексту: Директива). Одредбе Директиве имплементирани су у Немачки грађански законик³ (у даљем тексту НГЗ), који постаје богатији за нови наслов „Уговори о дигиталним производима“, који обухвата чл. 327-327u НГЗ.

У оквиру овог наслова постоје 2 поднаслова, „Потрошачки уговори о дигиталним производима“ који обухвата чланове 327-327s НГЗ и „Посебне одредбе за уговоре о дигиталним производима између трговаца“ који обухвата чл. 327t и 327u НГЗ. Одредбе чланова 327-327u НГЗ примењују се на потрошачке уговоре који за предмет имају испоруку дигиталних производа, а закључени су после 1.1.2022. године као и на потрошачке уговоре који за предмет имају испоруку дигиталних производа који су закључени пре 1.1.2022. године, али предвиђају испоруку дигиталних производа након 1.1.2022. године.⁴

Немачки законодавац се определио да одредбе Директиве имплементира у општи део облигационог права НГЗ. Наиме, уговори о испоруци дигиталних производа могу имати различиту правну природу у зависности од тога да ли се дигитални производ продаје, изнајмљује, или поклања, а замисливи су исто тако и мешовити уговори.⁵ Сходно томе, имплементација одредби Директиве у посебни део облигационог права НГЗ, односно допуна правила уговора које већ уређује НГЗ за релевантне одредбе Директиве учинила би НГЗ непрегледним.⁶

---

² Directive (EU) 2019/770 of the European Parliament and of the Council of 20.5.2019. on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content and digital services., доступно на: <https://www.legislation.gov.uk/eudr/2019/770/contents>.

³ Das Bürgerliche Gesetzbuch in der Fassung der Bekanntmachung vom 02.01.2002. (BGBl. I S. 42, 2909; 2003 I S. 738), das zuletzt durch Artikel 12 des Gesetzes vom 05.07.2021. (BGBl. I S. 338) geändert worden ist, доступно на: <https://www.gesetze-im-internet.de/bgb/>, (у даљем тексту НГЗ).

⁴ Видети: Das Einführungsgesetz zum Bürgerliche Gesetzbuch in der Fassung der Bekanntmachung vom 21.09.1994. (BGBl. I S. 2494; 1997 I S. 1061), das zuletzt durch Artikel 2 des Gesetzes vom 16.07.2021. (BGBl. I S. 2947) geändert worden ist, Übergangsvorschrift zum Gesetz zur Umsetzung der Richtlinie über bestimmte vertragsrechtliche Aspekte der Bereitstellung digitaler Inhalte und digitaler Dienstleistungen, (Уводни закон за Немачки грађански законик, Прелазне одредбе за Закон о имплементацији директиве о одређеним правним аспектима уговора о испоруци дигиталног садржаја и дигиталних услуга, чл. 229 & 57, доступно на: <https://www.gesetze-im-internet.de/bgbeg/BJNR006049896.html>.

⁵ Klink-Straub, J., *Schuldrechtsreform, Die neuen Regeln für Vertage über digitale Produkte*, Jura Studium & Examen, Ausgabe, no. 1/2022, стр. 2.

⁶ Видети: Drucksache 19/27653, Entwurf eines Gesetzes zur Umsetzung der Richtlinie über bestimmte vertragsrechtliche Aspekte der Bereitstellung digitaler Inhalte und digitaler Dienstleistungen, Begründung (Образложење нацрта закона за имплементацију директиве о одређеним правним аспектима уговора о испоруци дигиталног садржаја и дигиталних услуга), (у даљем тексту Образложење закона), доступно на: <https://www.google.rs/search?hl=en-RS&source=hp&biw=&bih=&q=Drucksache+19%2F27>

Предмет пажње аутора у овом раду управо су чл. 327-327и НГЗ. Аутор има за циљ приказ и представљање ових одредби домаћој, превасходно правничкој, јавности, као и њихову правну анализу из угла немачких правника.

С обзиром на обим материје коју треба обрадити, аутор се одлучио да овај чланак изађе у 2 дела. Док је 1. део чланка био посвећен подручју примене нових правила, испоруци дигиталних производа, правима потрошача у случају да испорука изостане, усклађености дигиталних производа са уговором, материјалним и правним недостацима, одступајућим договорима и обавези ажурирања, 2. део посвећен је правима потрошача у случају недостатака на дигиталном производу, застаревању права, обрнутом терету доказивања, изјављивању и правним последицама окончања уговора, даљем коришћењу након окончања уговора, правним последицама вршења права која потрошачу припадају на основу прописа о заштити података, изменама на дигиталном производу и одступајућим договорима и посебним одредбама за уговоре о дигиталним производима између трговаца.

2. Права потрошача у случају недостатака на дигиталном производу, застаревање права и обрнут терет доказа (чл. 327i НГЗ, чл. 327j НГЗ и чл. 327k НГЗ)

Према НГЗ, ако дигитални производ има недостатке, потрошач може најпре да захтева накнадно испуњење, затим може да оконча уговор, или да снизи цену, а у сваком случају има право да захтева надокнаду штете и надокнаду узалудних трошкова.⁷ Права потрошача која он има у случају недостатака на дигиталном производу застаревају за две године, а застарелост почиње да тече са испоруком дигиталног производа.⁸ Међутим, ако се ради о трајној испоруци дигиталног производа, права потрошача не могу да застаре пре истека 12 месеци након завршетка временског периода испоруке дигиталног производа.⁹ У случају да трговац повреди обавезу ажурирања, права потрошача не застаревају пре истека 12 месеци након завршетка временског периода који је меродаван за обавезу ажурирања.¹⁰ Ако се недостатак покаже током рока застарелости, застарелост не наступа пре истека 4 месеца након временског тренутка када се недостатак први пут показао.¹¹

653&iflsig=AO6bgOgAAAAAZQfhG19fkS_nxmfGjSVA1LaIXGoRbsnr&gbv=2&oq=Druc
ksache+19%2F27653&gs_l=heirloom-hp.3...2439126.2439126.0.2439942.1.1.0.0.0.230.230
.2-1.1.0...0...1ac.1.34.heirloom-hp..1.0.0.BWbT3RF0Qg8., стр. 26.

⁷ Чл. 327i НГЗ.

⁸ Чл. 327j, ст. 1, НГЗ.

⁹ Чл. 327j, ст. 2, НГЗ.

¹⁰ Чл. 327j, ст. 3, НГЗ.

¹¹ Чл. 327j, ст. 4, НГЗ.

Ако се на једном дигиталном производу у оквиру једне године од његове испоруке покаже стање које одступа од захтева из чл. 327е НГЗ и чл. 327g НГЗ, претпоставља се, да је дигитални производ био са недостатком већ у тренутку испоруке.¹² Покаже ли се код једног трајно испорученог дигиталног производа за време трајања испоруке стање које одступа од захтева из чл. 327е НГЗ и чл. 327g НГЗ, претпоставља се, да је дигитални производ за време досадашњег трајања испоруке био са недостатком.¹³ Ипак, ове претпоставке не важе, ако дигитално окружење потрошача у меродавном временском тренутку није било компатибилно са техничким захтевима дигиталног производа, или ако трговац не може да установи да ли је дигитално окружење потрошача у меродавном временском тренутку било компатибилно са техничким захтевима дигиталног производа, јер потрошач, иако је то неопходно и њему такође могуће не испуни његову обавезу сарадње са трговцем у том погледу и ако трговац за ту сврху жели да употреби техничко средство које за потрошача представља најмању сметњу.¹⁴ Поставља се за трговца додатни услов, да је он потрошача пре закључења уговора јасно и разумљиво информисао о техничким захтевима дигиталног производа који се односе на дигитално окружење потрошача и о обавези потрошача на сарадњу.¹⁵

3. Детаљније о правима потрошача у случају недостатка на дигиталном производу (чл. 327I НГЗ, чл. 327m НГЗ и чл. 327n НГЗ)

Потрошач најпре може захтевати од трговца накнадно испуњење (*Nacherfullung*). Ради се заправо о праву потрошача да захтева отклањање недостатка на дигиталном производу, што може уследити или кроз испоруку новог дигиталног производа (рецимо потрошач може да преузме нови софтвер), или пак кроз поправку испорученог дигиталног производа (тако што се рецимо потрошачу ставе на располагање тзв. закрпе). У том случају трговац треба у примереном року, почевши од временског тренутка у коме је потрошач њега обавестио о недостатку на дигиталном производу и без знатних непријатности за потрошача (рецимо без измена дигиталног окружења потрошача, или без утицаја на функционалност других дигиталних производа потрошача)¹⁶, да отклони недостатак, као и да сам сноси неопходне трошкове

---

¹² Чл. 327к, ст. 1, НГЗ.

¹³ Чл. 327к, ст. 2, НГЗ.

¹⁴ Чл. 327к, ст. 3, НГЗ.

¹⁵ Чл. 327к, ст. 4, НГЗ.

¹⁶ Spindler, G., *Ausgewählte Rechtsfragen der Umsetzung der digitalen Inhalte-Richtlinie in das BGB, Schwerpunkt: Rechtsbehelfe, Beweislastregelung und Regress zwischen Unternehmern*, *Zeitschrift für IT-Recht, und Recht der Digitalisierung*, no. 7/2021, стр. 528.

за ту сврху.¹⁷ Међутим, право избора начина отклањања недостатака на дигиталном производу не припада потрошачу, већ трговцу.¹⁸ Дакле трговац одлучује да ли ће ради отклањања недостатака на дигиталном производу испоручити нови дигитални производ, или поправити већ испоручени дигитални производ. Право потрошача да захтева отклањање недостатака је искључено, уколико је отклањање недостатака немогуће, или пак за трговца само са несразмерним трошковима могуће, при чему се узима у обзир вредност дигиталног производа без недостатка, као и значај недостатка.¹⁹

Потрошач може, уколико дигитални производ има недостатке, и да оконча уговор о испоруци дигиталног производа ако је његово примарно право да захтева отклањање недостатака на дигиталном производу искључено, затим ако трговац не испуни захтев потрошача да отклони недостатак на дигиталном производу у складу са захтевима из чл. 327I, ст. 1 НГЗ, затим ако се упркос покушају трговца да отклони недостатак, један недостатак покаже, затим ако је недостатак тако озбиљан да то оправдава тренутно окончање уговора и на крају, ако је трговац одбио да отклони недостатке, или на основу околности је очигледно да трговац неће да отклони недостатке.²⁰ Ради појашњења, процена да ли је недостатак на дигиталном производу тако озбиљан, да то оправдава тренутно окончање уговора, захтева једно одмеравање интереса потрошача и трговца у сваком појединачном случају. Примера ради, озбиљан недостатак на дигиталном производу који оправдава тренутно окончање уговора ће постојати ако се потрошачу испоручи анти вирус програм који је сам инфициран са вирусима.²¹ Тада је поверење потрошача у трговца тако нарушено, да овај не мора да захтева најпре отклањање недостатака, већ може одмах окончати уговор. Ипак, право потрошача да оконча уговор је искључено ако је недостатак безначајан.²² Овде треба указати на чињеницу, да ако потрошач „плаћа“ личним подацима, његово право да захтева смањење цене у случају недостатака на дигиталном производу није могуће остварити, тако да ће он сходно томе, код уговора о испоруци дигиталног производа у коме потрошач „плаћа“ личним подацима и у случају безначајних недостатака моћи да оконча уговор.²³ Уколико се ради о пакет уговору, потрошач се може ослободити целог пакет уговора, ако он на другом делу пакет уговора без дигиталног производа никакав интерес нема.²⁴ У случају уговора о стварима са дигиталним

---

¹⁷ Чл. 327I, ст. 1, НГЗ.

¹⁸ Klink-Straub, J., *нав. чланак*, стр. 6.

¹⁹ Чл. 327I, ст. 2, НГЗ.

²⁰ Чл. 327m, ст. 1, НГЗ.

²¹ Образложење закона, стр. 68.

²² Чл. 327m, ст. 2, НГЗ.

²³ Klink-Straub, J., *нав. чланак*, стр. 7.

²⁴ Чл. 327m, ст. 4, НГЗ.

елементима, потрошач се може ослободити целог уговора, ако због недостатака на дигиталном производу ствар није погодна за уобичајену употребу.²⁵

Уместо да оконча уговор, потрошач се може одлучити и на снижење цене.²⁶ Тада, цена треба да се снизи у оном односу у којем су, у тренутку испоруке, стајали вредност дигиталног производа без недостатака и стварна вредност испорученог дигиталног производа са недостатком. Ако је пак у питању уговор о трајној испоруци дигиталног производа, цена се умањује сразмерно периоду за који је недостатак постојао.²⁷ Ако је потрошач платио више него што износи снижена цена, трговац треба вишак да врати и то без непотребног одлагања, у сваком случају у оквиру 14 дана. Рок од 14 дана почиње да тече са приспећем код трговца изјаве потрошача о снижењу цене. Трговац приликом враћања треба да користи исто средство плаћања које је потрошач користио за плаћање трговцу, осим ако нешто друго није било изричито уговорено и потрошачу кроз употребу другог средства плаћања не настају никакви трошкови. Трговац не може од потрошача да захтева никакву надокнаду трошкова који њему настају за враћање преплаћеног износа.²⁸

4. Изјава и правне последице окончања уговора (чл. 327о НГЗ)

Окончање уговора следи кроз изјаву потрошача упућену трговцу, у којој долази до изражаја одлука потрошача да оконча уговор.²⁹ Потрошач наравно, не мора дословно да употреби речи „окончање уговора“, нити мора одлуку да оконча уговор да образложи.³⁰ С обзиром да се ради о неформалној изјави потрошача, могуће је такође и конклюдентно окончање уговора, с тим што рецимо, пуко деинсталирање дигиталног производа није довољно да би одлука потрошача да оконча уговор дошла до изражаја.³¹

У случају окончања уговора, трговац мора потрошачу да врати оно што је потрошач платио за извршење уговора. За обавезе, које трговац због окончања уговора више не дугује, гаси се и његово право на уговорену цену.³² Уколико се пак ради о трајној испоруци дигиталног производа, гаси се право трговца на уговорену цену такође и за већ извршену испоруку, али само за онај део временског периода испоруке у коме је дигитални производ имао недостатак. Плаћена цена, за временски период за који је право трговца на уговорену цену

---

²⁵ Чл. 327m, ст. 5, НГЗ.

²⁶ Чл. 327n, ст. 1, НГЗ.

²⁷ Чл. 327n, ст. 2, НГЗ.

²⁸ Чл. 327n, ст. 4, НГЗ.

²⁹ Чл. 327o, ст. 1, НГЗ.

³⁰ Образложење закона, стр. 71.

³¹ Spindler, G., *нав. чланак*, стр. 529.

³² Чл. 327o, ст. 2, НГЗ.

отпало, треба да се врати потрошачу.³³ Са друге стране, потрошач мора трговцу да врати телесни носач података без непотребног одлагања, ако трговац то захтева најкасније 14 дана након окончања уговора, с тим да трговац сноси трошкове враћања.³⁴

5. Даље коришћење након окончања уговора (чл. 327р НГЗ)

Након окончања уговора, потрошач не сме даље да користи дигитални производ, нити га сме ставити трећима на располагање. Трговац чак има право да спречи даље коришћење дигиталног производа од потрошача³⁵, рецимо тако што потрошачу блокира приступ дигиталном производу, или његовом корисничком налогу.³⁶ Поставиће се овде вероватно у пракси питање, с обзиром на непрецизност одредбе, да ли трговац има право да предузме мере у циљу спречавања потрошача да даље користи дигитални производ одмах након окончања уговора, или је то могуће тек ако трговац утврди да потрошач користи дигитални производ и даље након окончања уговора. Немачки правници сматрају, с обзиром на циљ нових правила који је усмерен на заштиту потрошача, да ову одредбу треба тумачити тако да трговац може предузети мере за спречавање даљег коришћења дигиталног производа тек ако утврди да потрошач користи дигитални производ и даље након окончања уговора.³⁷ Са друге стране, трговац не сме након окончања уговора да користи податке који нису лични, а које је потрошач током коришћења дигиталног производа ставио на располагање, или произвео. Ипак, не важи ово, ако ови подаци ван контекста дигиталног производа који је трговац испоручио немају никакву корист, ако су ови подаци искључиво повезани са коришћењем дигиталног производа који је трговац испоручио, ако је трговац ове податке спојио са другим подацима, тако да се они не могу раздвојити, или је то могуће само уз несразмерне трошкове и на крају, ако су ови подаци произведени заједно са другим потрошачима, који и даље могу да користе дигитални производ.³⁸ На захтев потрошача, трговац мора ове податке да му стави на располагање у оквиру једног примереног рока и то бесплатно, без ометања и у једном уобичајеном и машински читљивом формату.³⁹ Ваља још једном нагласити да се одредбе чл. 327р НГЗ примењују само ако се ради о подацима потрошача који нису лични подаци. Ради ли се пак о личним подацима

---

³³ Чл. 327о, ст. 3, НГЗ.

³⁴ Чл. 327о, ст. 5, НГЗ.

³⁵ Чл. 327р, ст. 1, НГЗ.

³⁶ Образложење закона, стр. 72.

³⁷ Klink-Straub, J., *нав. чланак*, стр. 10.

³⁸ Чл. 327р, ст. 2, НГЗ.

³⁹ Чл. 327р, ст. 3, НГЗ.

потрошача, права потрошача следе из прописа о заштити података, на основу којих потрошач може да захтева брисање његових личних података.⁴⁰

6. Правне последице вршења права која потрошачу припадају на основу прописа о заштити података (чл. 327q НГЗ)

Узевши у обзир да уговорна обавеза потрошача да трговцу стави на располагање своје личне податке може бити контрадикторна правима која потрошачу припадају на основу прописа о заштити података, сматрао је немачки законодавац нужним да нагласи, да ако потрошач након закључења уговора о испоруци дигиталног производа искористи права која му припадају у складу са прописима о заштити података (нпр. опозове пристанак на обраду својих личних података), то, у начелу, не утиче на пуноважност уговора.⁴¹ Ипак, ако потрошач опозове пристанак на обраду његових личних података, тада трговац може без поштовања отказног рока да откаже уговор који њега обавезује на низ појединачних испорука дигиталног производа, или на трајну испоруку дигиталног производа, само под додатним условом, да ако с обзиром на даљи допуштен опсег обраде података и на основу одмеравања обостраних интереса, од трговца се не може очекивати наставак уговорног односа до уговореног тренутка истека уговора, или до истека законског, или уговореног отказног рока.⁴² Право трговца да тражи надокнаду штете од потрошача због тога што је на основу тога што је потрошач искористио права која му припадају на основу прописа о заштити података дошло до ограничења опсега допуштене обраде података је искључено.⁴³ Немачки правници виде у овоме једно добро компромисно решење, јер се са једне стране узима у обзир реалност да лични подаци могу имати вредност, као и новац, а са друге стране се узима у обзир исто тако реална потреба за заштитом личних података⁴⁴, тако да потрошач може несметано да врши права која му припадају на основу прописа о заштити података, без страха од последица⁴⁵, рецимо у виду обавезе надокнаде штете трговцу која је у сваком случају искључена, или пак отказа уговора од трговца који је, као што смо видели, могућ само под додатним условима.

---

⁴⁰ Klink-Straub, J., *нав. чланак*, стр. 7.

⁴¹ Чл. 327q, ст. 1, НГЗ.

⁴² Чл. 327q, ст. 2, НГЗ.

⁴³ Чл. 327q, ст. 3, НГЗ.

⁴⁴ Spindler, G., *нав. чланак*, стр. 531.

⁴⁵ Образложење закона, стр. 75.

7. Измене на дигиталном производу и одступајући договори (чл. 327г НГЗ и чл. 327с НГЗ)

У пракси, поставиће се питање, да ли трговац и ако да, под којим условима може за време трајања уговора о испоруци дигиталног производа да измени дигитални производ. Пре ступања на снагу нових правила, питање је било решавано уношењем одговарајућих клаузула у опште услове пословања трговца. НГЗ сада садржи детаљна правила о могућности трговца да током трајања уговора мења дигитални производ. Логично, питање измене се поставља само код уговора о тајној испоруци дигиталног производа.

Тако, НГЗ предвиђа, да код уговора о трајној испоруци дигиталног производа, измене дигиталног производа које прелазе преко измена које су неопходне за очување усклађености дигиталног производа са уговором сме трговац да предузме само ако уговор предвиђа овакву могућност и садржи озбиљан разлог за то, ако за потрошача не настају никакви додатни трошкови и уколико се потрошач на јасан и разумљив начин информише о изменама.⁴⁶ Тако рецимо, пословно технички разлози, као нпр. прилагођавање дигиталног производа на ново техничко окружење или повећан број корисника, могу представљати озбиљан разлог за измену дигиталног производа.⁴⁷ Једну измену дигиталног производа, која потрошачу омета могућност приступа дигиталном производу, или могућност коришћења дигиталног производа, трговац сме предузети само ако он потрошача о томе информише путем трајног носача података и то у оквиру примереног рока пре временског тренутка измена, а информација мора садржати наводе о обележјима и временском тренутку измена, као и о правима која потрошач у том случају има.⁴⁸ Ради се наиме о праву потрошача да у оквиру 30 дана бесплатно окончана уговор, ако измена дигиталног производа омета могућност приступа дигиталном производу, или могућност коришћења дигиталног производа. Рок од 30 дана почиње да тече са приспећем информације потрошачу. Уследи ли измена дигиталног производа пре приспећа информације, рок од 30 дана почиње да тече од тренутка измене дигиталног производа.⁴⁹ Међутим, право потрошача да оконча уговор је искључено ако је ометање могућности приступа дигиталном производу, или могућности коришћења дигиталног производа само незнатно (рецимо, само једна графичка измена корисничке површине без утицаја на функционалност дигиталног производа)⁵⁰, или ако трговац остави потрошачу могућност приступа неизмењеном дигиталном производу, или могућност коришћења

---

⁴⁶ Чл. 327г, ст. 1, НГЗ.

⁴⁷ Lunk, T., Meurer, F., *Digital und analog – Dringender Handlungsbedarf für Unternehmen durch neue BGB – Vorschriften*, Betriebs Berater, no. 8/2022., стр. 394.

⁴⁸ Чл. 327г, ст. 2, НГЗ.

⁴⁹ Чл. 327г, ст. 3, НГЗ.

⁵⁰ Spindler, G., *нав. чланак*, стр. 531.

неизмењеног дигиталног производа без додатних трошкова.⁵¹ Трговац се у начелу не може позвати на споразум са потрошачем о измени дигиталног производа који на штету потрошача одступа од ових правила, осим ако је такав споразум сачињен након информисања потрошача о изменама дигиталног производа.⁵²

8. Посебне одредбе за уговоре о дигиталним производима између трговаца (чл. 327t НГЗ и чл. 327u НГЗ)

НГЗ најпре одређује, да се наредна правила, конкретније правила о регресу између трговаца, примењују на уговоре који су закључени између трговаца, а у циљу испуњења уговорне обавезе из потрошачког уговора о испоруци дигиталног производа.⁵³ Конкретно, трговац може, од другог трговца који се према њему обавезао на испоруку дигиталног производа (тзв. продајни партнер), захтевати надокнаду трошкова који су њему настали због тога што је потрошач искористио права која му припадају за случај неиспоруке дигиталног производа, ако је за неиспоруку дигиталног производа одговоран продајни партнер. Исто важи и у случају да је потрошач искористио права која му припадају због недостатака на дигиталном производу, уколико је недостатак постојао већ у тренутку испоруке дигиталног производа трговцу од стране продајног партнера.⁵⁴ Право трговца да захтева надокнаду ових трошкова застареваше у року од 6 месеци, с тим да у првом случају рок од 6 месеци почиње да тече од момента када је потрошач искористио своје право, а у другом случају од момента у коме је трговац испунио захтев потрошача.⁵⁵ Ипак, право на регрес не важи само у односу између трговца који је у непосредном уговорном односу са потрошачем и његовог продајног партнера, већ у односу између свих трговаца дуж целог ланца испоруке до првог испоручиоца⁵⁶, тзв. ланчани регрес.

9. Закључак

Аутор је на почетку рада поставио скроман циљ, да домаћој, превасходно правничкој јавности, представи правила НГЗ којима су уређени уговори о испоруци дигиталних производа (дигиталног садржаја и дигиталних услуга), а тиме посредно и начин на који је немачки законодавац имплементирао

---

⁵¹ Чл. 327г, ст. 4, НГЗ.

⁵² Чл. 327s, ст. 2, НГЗ.

⁵³ Чл. 327t, НГЗ.

⁵⁴ Чл. 327u, ст. 1, НГЗ.

⁵⁵ Чл. 327u, ст. 2, НГЗ.

⁵⁶ Чл. 327u, ст. 6, НГЗ.

Директиву. Ипак, узме ли се у обзир чињеница, да су уговори о испоруци дигиталних производа наша реалност, дакле садашњост, а чини наме се исто тако и наша будућност, као и чињеница да је Република Србија потписивањем Споразума о стабилизацији и придруживању преузела обавезу да усклади своје законодавство са правом Европске Уније, као и да је Министарство унутрашње и спољне трговине обавестило јавност да почиње рад на изради измена Закона о заштити потрошача у циљу имплементације између осталих и ове Директиве у српско право и позвало заинтересоване да доставе сугестије и предлоге, постаје очигледно, да допринос овог рада није само у његовом информативном карактеру.

*Milan Palević, Ph.D., Full-time Professor
Faculty of Law, University of Kragujevac*

IMPLEMENTATION OF THE DIGITAL CONTENT AND DIGITAL SERVICES DIRECTIVE IN GERMANY

Summary

The subject of the author's attention in this paper is the implementation of Directive (EU) 2019/770 of the European Parliament and the Council of 20.5.2019. on certain aspects of contracts for the delivery of digital content and digital services in German law, more specifically in the German Civil Code (NGZ). The author provides a detailed description of the new provisions of the NGZ, specifically articles 327-327u, and clarifies them where necessary.

Key words: *digital content, digital services, contract, consumers, merchants.*

Литература

- Artz, M., *Viel Neues im BGB-Vertrage uber digitale Produkte und neues Kaufrecht. Teil 1: Verbrauchervertrage uber digitale Produkte-Anwendungsbereich und Bereitstellung digitaler Produkte*, Zeitschrift fur das juristische Studium, no. 3/2022.
- Buchmann, F., Panfili, C., *Das neue Schuldrecht 2022-Teil 2, Aktualisierungen bei digitalen Produkten und Waren mit digitalen Elementen*, Kommunikation und Recht, no. 3/2022.

- Das Gesetz zur Umsetzung der Richtlinie über bestimmte vertragsrechtliche Aspekte der Bereitstellung digitaler Inhalte und digitaler Dienstleistungen vom 25.6.2021.
- Das Einführungsgesetz zum Bürgerliche Gesetzbuch in der Fassung der Bekanntmachung vom 21.09.1994. (BGBl. I S. 2494; 1997 I S. 1061), das zuletzt durch Artikel 2 des Gesetzes vom 16.07.2021. (BGBl. I S. 2947) geändert worden ist.
- Directive (EU) 2019/770 of the european parliament and of the council of 20.5.2019. on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content and digital services.
- Drucksache 19/27653, Entwurf eines Gesetzes zur Umsetzung der Richtlinie über bestimmte vertragsrechtliche Aspekte der Bereitstellung digitaler Inhalte und digitaler Dienstleistungen.
- Klink-Straub, J., *Schuldrechtsreform, Die neuen Regeln für Verträge über digitale Produkte*, Jura Studium & Examen, Ausgabe, no. 1/2022.
- Lunk, T., Meurer, F., *Digital und analog – Dringender Handlungsbedarf für Unternehmen durch neue BGB – Vorschriften*, Betriebs Berater, no. 8/2022.
- Staudinger, A., Artz, M., *Neues Kaufrecht und Verträge über digitale Inhalte*, Einführung in das neue Recht, Verlag: C. H. Beck, 2022.
- Spindler, G., *Ausgewählte Rechtsfragen der Umsetzung der digitalen Inhalte-Richtlinie in das BGB, Schwerpunkt: Rechtsbehelfe, Beweislastregelung und Regress zwischen Unternehmern*, Zeitschrift für IT-Recht, und Recht der Digitalisierung, no. 7/2021.